

શૈક્ષણિક વર્ષ 2017-18 થી અમલમાં આવનાર સૂચિત અભ્યાસક્રમ

સંગઠિત બજારો- પેપર 1 (M.Com.Sem-3) અને પેપર 2 (M.Com.Sem-4)

M.Com. Semester-3

સંગઠિત બજારો પેપર-1

એકમ		ભારાંક
1.	<p>બજારો -</p> <p>બજારના પ્રકારો- સંગઠિત બજારો અને અસંગઠિત બજારો- અર્થ, વ્યાખ્યા, લક્ષણો, પ્રકારો અને કાર્યો- સંગઠિત અને અસંગઠિત બજારો વચ્ચેનો તફાવત.</p> <p>ઈન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી-</p> <p>અર્થ, વ્યાખ્યા, લક્ષણો, પ્રકારો, કાર્યો, ઈન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજીની સંગઠિત બજારો પર પડેલી અસરો.</p> <p>નિયંત્રિત બજારો-</p> <p>તેનો ઉદ્ભવ, હેતુઓ, લાભો અને મર્યાદાઓ, બજાર સમિતિ અને તેના કાર્યો, બજારના કાર્યકર્તાઓ, પ્રમાણીકરણ અને વર્ગીકરણ- તેનો અર્થ, ફાયદાઓ અને મર્યાદાઓ- નિયંત્રિત બજારોમાં સહકારી માર્કેટીંગ મંડળીઓની ભૂમિકા- નિયંત્રિત બજારોના આધુનિક વલણો.</p>	25%
2.	<p>રોકાણકારોના પથદર્શકો</p> <p>રોકાણકારોમાટે જરૂરી બાબતો, શેરના ભાવોને અસરકર્તા પરિબલો, મૂળભૂત અને ટેકનિકલ વિશ્લેષણ- શાખ મૂલ્યાંકન કરતી સંસ્થાઓ- શેરબજારના ભાવ નિર્દેશકો- મ્યુચ્યુઅલ ફંડોની ભૂમિકા</p> <p>ભારતમાં ડિપોઝીટરી સિસ્ટમ</p> <p>ભૌતિક સ્વરૂપની જામિનગિરીના વેપારની મર્યાદાઓ- ડિપોઝીટરી સિસ્ટમના હેતુઓ, નેશનલ સિક્યોરીટી ડિપોઝીટરી લિ.(NSDL), - સેન્ટ્રલ ડિપોઝીટરી સર્વિસીસ લિ.(CDSL) - ડિપોઝીટરીના લાભો- 1) રોકાણકારોની દ્રષ્ટિએ, 2) કંપનીની દ્રષ્ટિએ, 3) નાણાંકીય મધ્યસ્થીઓની દ્રષ્ટિએ, અને 4) રાષ્ટ્રની દ્રષ્ટિએ.</p>	25%

3.	<p>શેર બજાર</p> <p>અર્થ, હેતુઓ, લક્ષણો, વ્યવસ્થા તંત્ર અને સંચાલન, સભ્યપદ, મધ્યસ્થીઓ- જામિનગિરીઓની નોંધણી, નોંધણી અંગેના નિયમો, નોંધણીના લાભો (કંપની અને રોકાણકારોને) - સોદાના પ્રકારો - વેપારપદ્ધતિ - સોદાની પતાવટ - આર્થિક વિકાસમાં શેરબજારની ભૂમિકા- ઉદારીકરણનો શેરબજાર પર પ્રભાવ.</p> <p>સદ્દો, સદ્દાના લક્ષણો, સદ્દાના પ્રકારો, સટોડિયાના પ્રકારો, સદ્દાત્મક સોદાઓના પ્રકારો- વિકલ્પ (તેજમંદી)ના સોદાઓ, ભાવતફાવતના સોદાઓ, માર્જીન વેપાર, કોર્નરીંગ, વોશ સેલ્સ, કૃત્રિમ બજારનું સર્જન. - ફ્યુચર્સ- અર્થ, લક્ષણો, ઈન્ડેક્સ ફ્યુચર્સ, સ્ટોક ફ્યુચર્સ, ફ્યુચર્સ સોદાના લાભો- વાચદાના સોદા અને ફ્યુચર્સ સોદા વચ્ચેનો તફાવત- સદ્દાના લાભો અને ગેરલાભો.</p>	25%
4.	<p>વિવિધ શેરબજારોની કામગિરી</p> <p>મુંબઈ શેરબજાર (BSE) - સ્થાપના, હેતુઓ, સભ્યપદ, સંચાલન, તેમાં કરવામાં આવેલા સુધારાઓ.- રાષ્ટ્રીય શેરબજાર (NSE) - સ્થાપના, હેતુઓ, સભ્યપદ, સંચાલન, વેપાર પદ્ધતિઓ. -ઓવર ધ કાઉન્ટર એક્ષચેન્જ ઓફ ઈન્ડિયા લિ. (OTCEL) - જરૂરિયાત, સંચાલન, હેતુઓ, OTCELના લાભો.</p> <p>શેરબજારોનું નિયમન અને સિક્યોરીટી એક્ષચેન્જ બોર્ડ ઓફ ઈન્ડિયા (SEBI) શેરબજારના અનિષ્ટો, શેરબજારોનું નિયમન- સ્વનિયમન - બાહ્ય નિયમન - SEBIના હેતુઓ, કાર્યો અને તેની કામગિરીનું મૂલ્યાંકન.</p>	25%

(સચીવશ્રી)
 મુમુદર
 ૧૧/૧૧/૨૦૧૮

Proposed Syllabus of Organised Markets Paper 1 (M.Com. Semester 3) and Organised Markets Paper 2 (M. Com. Semester 4) from academic year 2017-18.

M. Com. Semester 3
Organised Markets Paper – 1

Units		Weightage
1.	<p>Markets - Types of markets - Organised Markets and Unorganised Markets - Meaning , Definition, Characteristics, Types, Functions - Difference between Organised and unorganised markets.</p> <p>Information Technology - Meaning, Definition, Characteristics, Types, Functions - Impact of information technology on organised markets.</p> <p>Regulated Markets - Their origin, objectives, merits and limitations, market committee and its functions, Market functionaries, Standardisation and grading, their meaning, merits and demerits - Role of co-operative marketing agencies in regulated markets - Recent trends in regulated markets</p>	25%
2.	<p>Guidelines for investors - General guidelines for investors- Factors affecting prices of securities, Fundamental analysis and Technical analysis – Credit rating by different agencies, Market indicators, - Role of Mutual Funds .</p> <p>Depository System in India - Defects of certificate based trading Objectives of depository system – The National Securities Depository Ltd. (NSDL), Central Depository Services Ltd. (CDSL), Benefits of Depository System to the investors, the company, the financial intermediaries and the nation.</p>	25%
3.	<p>Stock Exchange Meaning, Objective, characteristics, Organisation and Management, Membership, Intermediaries - Listing of securities, Rules regarding listing, advantages of listing (to</p>	25%

	<p>the company and investors) – Types of contracts – Methods of Trading – settlement of a transaction-Role of Stock Exchange in economic development- Impact of globalization on share market.</p> <p>Speculation, Characteristics of Speculation, Types of Speculations, Types of Speculators, Types of Speculative Transactions – Options trading, Arbitrage, Margin Trading, Cornering, Wash Sales, Rigging.</p> <p>Futures – Definition, Characteristics, Index futures, Stock futures, Advantages of Future contracts – Difference between forward contract and Future contracts – Advantages and Disadvantages of Speculation.</p>	
4.	<p>Working of different Stock Exchanges –</p> <p>Bombay Stock Exchange (BSE) – Formation, Objectives, Membership, Management, Reforms introduced in BSE.</p> <p>National Stock Exchange (NSE) – Formation, Objectives, Membership, Management, Trading Methods –</p> <p>Over the Counter Exchange of India Ltd. (OTCEL) – Need, Management, Objectives, Advantages of OTCEL.</p> <p>Regulation of Stock Exchanges and Securities Exchange Board of India (SEBI) –</p> <p>Evils of Stock Exchanges, Regulation of Stock Exchanges – Self Regulation, External Regulation – Objectives of SEBI, Functions of SEBI, An Evaluation of working of SEBI.</p>	25%

M.Com. Semester-4

સંગઠિત બજારો પેપર-2

<u>એકમ</u>		<u>ભારાંક</u>
1.	વાયદાબજારોનું સંચાલન અર્થ, હેતુઓ, વાયદા બજારોનું સંચાલન, પેદાશની લાક્ષણિકતાઓ, વેપાર પદ્ધતિઓ અને પતાવટ, ભારતમાં વાયદાબજાર સંબંધી તાજેતરની વિકાસલક્ષી ઘટનાઓ, મલ્ટી કોમોડીટી એક્ષચેન્જ ઓફ ઈન્ડિયા લિ. (MCX)	25%
2.	વાયદા બજારના મધ્યસ્થીઓ અથવા કાર્યકર્તાઓ દલાલો અને જોબર, સટોડિયાઓ, તેજીવાળા અને મંદીવાળા, વાયદા બજારના સોદાઓના પ્રકારો- વિશિષ્ટ સોંપણી કરારો, હેજીંગના કરાર અને સદ્ગત્મક કરાર, હેજીંગના લાભો અને મર્યાદાઓ, હેજીંગ અને વીમા વચ્ચેનો તફાવત - સદ્ગત્મક અર્થ, લક્ષણો અને પ્રકારો, સટોડિયાઓ, સદ્ગત્મક સોદાઓ - વિકલ્પ (તેજીમંદીના) સોદાઓ, અનિષ્ટો જેવાકે, કોર્નરીંગ, ભાવતફાવતના સોદા, કૃત્રિમ બજારનું સર્જન, શોર્ટ સેલ્સ અને તેમનું નિયમન, સદ્ગત્મક લાભો અને મર્યાદાઓ.	25%
3.	નાણાં બજાર અર્થ, વ્યાખ્યા, માંગ અને પુરવઠાના સ્ત્રોતો, સુવિકસિત નાણાંબજારના લક્ષણો- ભારતીય નાણાં બજાર- ભારતીય નાણાંબજારના સાધનો- સંગઠિત અને અસંગઠિત વિભાગ- નાણાંબજારની ખામીઓ અને મહત્વ- શેરબજાર અને નાણાંબજાર	25%
4.	વિદેશી ફૂંડિયામણ બજાર અને આંતરાષ્ટ્રીય વેપાર વિકાસ સંગઠનો. વિદેશી ફૂંડિયામણ- અર્થ, વિદેશી ફૂંડિયામણ બજાર- વિદેશી ફૂંડિયામણની માંગ અને પુરવઠાના સ્ત્રોતો- વિનિમય દર- ભારતની વિનિમયદર નીતિઓ, વિનિમય દરને અસરકર્તા પરિબલો- ફૂંડિયામણ સોદાઓના પ્રકારો- એમ. સી. એક્સ. સ્ટોક એક્ષચેન્જ (MCX-SX) આંતરાષ્ટ્રીય વેપાર વિકાસ સંગઠનો- * વિશ્વ વ્યાપાર સંગઠન (WTO) * નાસ્ડેક (N.A.S.D.A.Q.) * ન્યુયોર્ક સ્ટોક એક્ષચેન્જ * યુરોપીયન સંઘ (EU)	25%

21/4/18
21/4/18
21/4/18

M. Com. Semester 4
Organised Markets Paper – 2

Unit		Weightage
1.	<p>Management of Commodity Exchanges – Meaning, Objectives, Management of commodity exchanges, Characteristics of the commodities traded in the organised commodity exchanges, methods of trading and settlement, Recent developments in commodity markets in India. Multi Commodity Exchange of India Ltd (MCX)</p>	25%
2.	<p>Market Functionaries – Brokers and Jobbers, Speculators, Bulls and Bears, Types of forward contracts and transferable delivery contracts, Hedging contracts and speculation contracts, Advantages and limitations of hedging, Difference between hedging and insurance, Meaning, Characteristics and Types of speculation, Speculators, Speculative transactions – Options trading, malpractices such as cornering, arbitrage, rigging, short sales and its regulations, Advantages and disadvantages of speculation.</p>	25%
3.	<p>Money Market – Meaning, Definition, Sources of demand and supply – Characteristics of a well developed money market – Indian money market – Credit instruments – Organised sector and unorganised sector – Defects – Importance of money market – Capital market and money market.</p>	25%
4.	<p>Foreign Exchange Markets and International Trade Development Organisations – Foreign Exchange – Definition – Foreign Exchange Market – Sources of Demand and Supply of Foreign Exchange – Foreign Exchange Rate – Exchange Rate Policies for India, Factors affecting Foreign Exchange Rate – Types of Foreign Exchange Transactions, MCX Stock exchange (MCX-SX) International Trade Development Organisations –</p> <ul style="list-style-type: none"> • World Trade Organisation (WTO) • N.A.S.D.A.Q. • New York Stock Exchange • European Union (EU) 	25%

Reference Books:-

1. Working of Stock Exchange in India By H.R. Machiraju
2. Stock Markets in India By D.R. Veena
3. Stock Exchange and Investments By Raghunathan
4. The Indian Financial system By Vasant Desai
5. Regulation of forward Market By W.R. Motu
6. Commodity Exchanges By P.K. Salvi
7. Economics of Hedging By M.G. paraskar
8. Organised Markets By Prin. N. D. Gami
9. Organised Markets By Kishankumar Ghia
10. RBI Currency and Financial Reports
11. Financial Markets By Gorden and Natarajan
12. Financial Express- English and Gujarati
13. Economic Times – English and Gujarati
14. Vyapar
15. Yojana
16. Arth Sankalan